

ЦРНА ГОРА

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Службени назив: Република Црна Гора

Међународна ознака: МНЕ

Државно уређење: Република

Површина земље: 13 812 км²

Главни град: Подгорица

Службеник језик: црногорски, у службеној употреби босански, српски, албански и хрватски

Временска зона: ГТМ+1

Позивни број: +382

Валута: ЕУРО

2. ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ

Број становника: 620 145 -према попису из 2003. године

625 266 -према првим резултатима пописа из 2011. године

Структура становништва: Црногорци 43,16 %, Срби 31,99%, Бошњаци 7,77 %, Албанци 5,03 %

Стопа незапослености (2010): 12,29%

БДП (2010): 3 104 000 мил. еур

БДП по становнику (2010): 5.006 еура

Реални раст БДП-а (2010): 2,5 %

Стопа инфлације (2010): 0,7 %

Директна страна улагања (2010): 542, 4 мил. еур

3. КРАТАК ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

Реални раст економије Црне Горе у 2010. години износи 2.5%.

Бруто домаћи производ (БДП) по глави становника у 2010. години износи 5006 еура, што је за 6.05% више у односу на 2009. годину.

Највеће учешће у БДП-у имале су активности: Трговина 12.2%; Саобраћај, складиштење и везе 9.6%; Активности у вези са некретнинама 8.7%; Државна управа и одбрана 8.2%; Пољопривреда, лов, шумарство и Рибарство 7.7%, Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом 5.5% итд.

У активностима: Вађење руде и камена; Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности, Образовање; Активности у вези са некретнинама; Трговина; Хотели и ресторани; Саобраћај складиштење и везе; Здравствени и социјални рад; Финансијско посредовање; Производња електричне енергије, воде и гаса и Државна управа и одбрана забиљежен је номинални раст, док је у свим осталим активностима забиљежен номинални пад.

4. СПОЉНОТРГОВИНСКО ПОСЛОВАЊЕ

хиљ. ЕУР

	2010.
Укупан увоз	1.657 329
Укупан извоз	330 367
Салдо робне размјене	- 1.326 963

Извор: Републички завод за статистику Црне Горе

4.1. Топ 10 земаља извозних дестинација Црне Горе у 2010. години

хиљ. ЕУР

РАНГ	ЗЕМЉА	2010.
1.	Србија	74 927
2.	Грчка	56 393
3.	Италија	48 828
4.	Мађарска	28 962
5.	БиХ са РС	24 109
6.	Словенија	20 568
7.	Албанија	8 243
8.	Холандија	7 385
9.	Чешка Република	5 134
10.	Турска	4 996

Извор: Републички завод за статистику Црне Горе

4.2. Топ 10 земаља увозних дестинација Црне Горе у 2010. години

хиљ. ЕУР

РАНГ	ЗЕМЉА	2010.
1.	Србија	432 631
2.	БиХ са РС	123 523
3.	Њемачка	117 118
4.	Грчка	115 322
5.	Италија	99 120
6.	Кина	88 864
7.	Хрватска	80 152
8.	Словенија	60 242
9.	Бразил	30 205
10.	Турска	28 150

Извор: Републички завод за статистику Црне Горе

4.3. Топ 10 производа које је Црна Гора извезла у 2010. години

хиљ. ЕУР

ИЗВОЗНИ ПРОИЗВОДИ	2010.
Прерађени производи	157 109
Сирове материје осим горива	44 713
Минерална горива и мазива	33 286
Машине и транспортни уређаји	27 047
Храна и живе животиње	23 930
Пиће и дуван	21 109
Хемијски производи	12 916
Разни готови производи	8 969
Животињске и биљне масти	1 288
Непоменути производи	0

Извор: Републички завод за статистику Црне Горе

4.4. Топ 10 производа које је Црна Гора увезла у 2010. години

хиљ. ЕУР

УВОЗНИ ПРОИЗВОДИ	2010.
Машине и транспортни уређаји	340 607
Храна и живе животиње	324 209
Прерађени производи	265 841
Минерална горива и мазива	209 660
Разни готови производи	207 315
Хемијски производи	162 956
Сирове материје осим горива	70 243
Пиће и дуван	63 930
Животињске и биљне масти	12 568
Непоменути производи	0

Извор: Републички завод за статистику Црне Горе

4.5. Поступак увоза роба и услуга у Црну Гору

Робу, која се уноси из иностранства, за коју није предвиђено ослобађање од плаћања увозних дажбина, царини царинска испостава у редовном поступку. Странка у царинском поступку је лице на основу чијих захтјева се води царински поступак. Међутим, странка у царинском поступку не мора учествовати директно, већ може овласти заступника (шпедитера), односно царинског посредника (за страно лице), који ће га заступати пред царинским органом.

Гранична царинска испостава може упутити робу транзитном декларацијом у царинску испоставу у унутрашњости гдје ће се спровести редован царински поступак. Царинској испостави, у којој се царини роба, подносе се сљедећа документа:

- увозна царинска декларација;
- фактура и друге комерцијалне исправе;
- транспортна документа као и
- увјерења надлежних органа, односно одобрења (дозволе) за увоз, уколико је то прописано за одређену врсту робе.

Лица која се баве извозом морају приложити одговарајућу документацију која се захтијева ради примјене прописа којима је регулисан овај царински поступак. Која документација треба да буде приложена зависи од извозног посла, ипак обавезна документа су сљедећа:

- извозна декларација
- извозна фактура
- транспортна документација
- извозне дозволе

Више информација о увозу и извозу можете пронаћи на www.upravacarina.gov.me

4.6. Царински систем

Царинско законодавство обухвата Царински закон, Закон о Царинској тарифи, Закон о царинској служби, као и подзаконске акте (уредбе, правилнике, упутства) за примјену тих закона.

Царинским законом ("Службени лист РЦГ", бр. 07/02, 38/02, 72/02, 21/03, 29/05, 66/06 и "Службени лист ЦГ", бр. 21/08); уређују се царински поступак, права и обавезе лица која учествују у царинском поступку, као и права, обавезе и овлашћења царинског органа.

Извршене су четири измјене Царинског закона од којих су се прве двије односиле на усклађивање наведеног закона са Законом о државној управи и Законом о општем управном поступку. Трећа

измјена Закона односила се на усаглашавање постојећих рјешења са Општим споразумом о царинама и трговини Свјетске трговинске организације. Тим законом промијењен је начин одређивања накнаде за рад царинске службе која се према новим рјешењима не може одређивати у односу на вриједност робе и представљати посредну заштиту домаћих производа или посредно опорезивање увоза, већ мора да одражава приближни стварни трошак пружене услуге. Четвртом измјеном Царинског закона, која је извршена у марту 2008. године додатно су усаглашена постојећа рјешења са Acquis-ет, а посебно у дијелу који се односи на стицање статуса овлашћеног привредног субјекта, којим се обезбјеђује повлашћени царински третман код увоза производа. Истовремено, наведеним законом извршено је и усаглашавање са Законом о спољној трговини којим је омогућено страним лицима да учествују у царинском поступку (преко царинског посредника), побољшана су и одређена рјешења која се односе на предузимање мјера царинског надзора и контроле, а пооштрена је и казнена политика.

Царинским законом прописано је више врста ослобађања од плаћања царине, а најзначајнија се односе на: робу која се увози као улог страног лица, робу утврђену међународним уговором који обавезује Државу, робу која се упућује у царинско складиште, слободне зоне и слободне царинске продавнице, опрему коју увозе државни органи за обављање своје дјелатности, а која се не производи у Црној Гори, робу која се у облику хуманитарне помоћи и донација упућује Црвеном крсту Црне Горе и другим хуманитарним организацијама за обављање хуманитарне дјелатности, робу некомерцијалне природе коју домаћи путници уносе са собом из иностранства (до укупне вриједности од 150,00 €).

4.7. Порески систем

Основну структуру пореза у Црној Гори чине: царине, акцизе, порез на додату вриједност, порез на добит правних лица, порез на доходак физичких лица, порез на промет непокретности, порез на непокретности, као и један број мањих пореза (за коришћење појединих добара, за услуге осигурања и др.), доприноси за обавезно социјално осигурање (за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање од незапослености), више врста такса (судске, административне, комуналне, боравишне), као и више врста накнада (накнада за коришћење државних путева, накнада за коришћење шума, накнада за коришћење вода и др.).

Порез на додату вриједност

Обавеза плаћања пореза на додату вриједност уведена је *Законом о порезу на додату вриједност* ("Службени лист РЦГ", бр. 65/01). Овим законом уведена је обавеза плаћања нето свефазног пореза на промет ("Модел ЕУ"), који је замијенио дотадашњи порез на промет у малопродаји. Опорезивање промета производа и услуга врши се према мјесту потрошње, примјеном принципа одредишта, односно дестинације. Ово рјешење подразумијева да је извоз производа ослобођен плаћања ПДВ, а увоз производа се опорезује и има исти третман као домаћи производи. Све опорезиве испоруке производа и услуга опорезују се по јединственој општој стопи од 17%. По нултој стопи опорезован је извоз производа (као и трансакције које су непосредно повезане са тим извозом).

Крајем 2005.године извршене су измјене Закона о порезу на додату вриједност и у систем ПДВ уведена је друга стопа ПДВ (снижена стопа од 7%) за одређени број производа и услуга који су од значаја за животни стандард грађана.

Крајем 2007.године извршена је измјена и допуна Закона о порезу на додату вриједност којом је проширена листа производа и услуга који се опорезују по сниженој стопи ПДВ, тако што су укључени: храна за одојчад, брашно, месо, рачунарска опрема и сервисне услуге које се пружају у марилама. Опорезивање рачунарске опреме и сервисних услуга у марилама орочено је до приступања Црне Горе Европској унији.

Олакшице код плаћања ПДВ

Законом о ПДВ омогућено је коришћење пореских олакшица по основу испоруке производа и услуга које служе за службене потребе дипломатских и конзуларних представништава и међународних организација. Ово право се остварује непосредно приликом испоруке производа, односно услуга уз презентацију пореске идентификационе картице.

Такође, Законом је омогућено и коришћење пореских олакшица код плаћања ПДВ у случајевима када је међународним споразумом, односно уговором предвиђено да се донаторска средства не могу користити за плаћање пореза у Црној Гори.

Порез на добит правних лица

Опорезивање добити правних лица уређено је *Законом о порезу на добит правних лица* ("Службени лист РЦГ", бр.65/01, 80/04 и "Службени лист ЦГ", бр. 40/08 и 86/09). Према одредбама наведеног закона обвезник пореза на добит је резидентно, односно нерезидентно правно лице које обавља дјелатност ради стицања добити. Предмет опорезивања резидентног правног лица је добит коју то лице оствари у Црној Гори и изван Црне Горе, а предмет опорезивања нерезидента је добит коју то лице оствари у Црној Гори. Стопа пореза на добит, према одредбама наведеног закона, износи 9 % и ова стопа је једна од најнижих стопа у региону. Приходи од дивиденди и удјела у добити правних лица који се исплаћују резидентним и нерезидентним правним и физичким лицима, као и приходи по основу камата, ауторских накнада, капиталних добитака, накнада за закуп непокретне и покретне имовине, накнада по основу консалтинг услуга, услуга истраживања тржишта и ревизорских услуга, које остваре нерезидентна правна лица опорезују се по стопи од 9%. Наведеним законом предвиђена је могућност коришћења пореске олакшице за отпочињање бизниса у привредно недовољно развијеним општинама. Новоосновано правно лице у привредно недовољно развијеним општинама, које обавља производну дјелатност, ослобађа се плаћања пореза на добит за прве три године од почетка обављања дјелатности. Ову олакшицу могу да користе и друга правна лица која оснивају пословну јединицу у привредно недовољно развијеним општинама. Законом је прописано да правном лицу - невладиној организацији, која је регистрована за обављање привредне дјелатности, пореска основица се умањује у висини од 4.000 еура, под условом да добит искористи за остваривање циљева због којих је основано.

Крајем 2009. године извршена је измјена Закона о порезу на добит правних лица, којом се приходи од капиталних добитака укључују у пореску основицу у пуном износу, умјесто ранијих

50%. Истовремено се укида мјесечно аконтативно плаћање пореза на добит у циљу елиминисања бизнис баријера. Наведене измјене закона спроведене се у циљу додатног релаксирања пореских обвезника фискалним оптерећењима како би се ублажили ефекти глобалне финансијске кризе, која је утицала на пословање правних лица и њихову ликвидност. Влада Црне Горе је у 2010. години усвојила и Уредбу о одложеном плаћању пореза на добит правних лица ("Службени лист ЦГ", бр. 23/10), којом је дата могућност пореским обвезницима да доспјели дуг по основу пореза на добит правних лица плате у шест једнаких мјесечних рата.

Више информација о пореском систему Црне Горе можете пронаћи на www.poreskauprava.gov.me

5. ТРГОВИНСКИ ОДНОСИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

5.1. Робна размјена Републике Српске и Црне Горе

у хиљадама КМ

Година	2008.	2009.	2010.
Извоз	61 480	85 683	148039
Индекс	154	139	173
Увоз	19 519	19 921	24 579
Индекс	124	102	123
Укупно	80 999	105 604	172 618
Индекс	146	130	163
Разлика	41 961	65 762	123 460

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске

5.2. Топ 10 производа извезених из РС у Црну Гору у 2010. години

ИЗВОЗНИ ПРОИЗВОДИ	2010.
	УЧЕШЋЕ %
Умјетни корунд; алуминијев оксид; алуминијев хидроксид	55,05
Електрична енергија	13,05
Нафтна уља	4,89
Нафтни кокс	1,80
Обућа	1,67
Грађевинска столарија	1,63
Остали намјештај и његови дијелови	1,10
Месо преради	0,98

Отпаци и ломљевина од жељеза	0,97
Чоколада и остали прехранбени производи који садрже какао	0,92

5.3. Топ 10 производа увезених у РС из Црне Горе у 2010. години

УВОЗНИ ПРОИЗВОДИ	2010.
	УЧЕШЋЕ %
Сирове крупне и ситне говеђе коже	16,74
Електрична енергија	13,60
Вино од свјежег грозђа	10,26
Пиво добивено од слада	6,80
Кобасице и слични производи од меса	6,68
Самокретни булдожери	4,91
Руде и концентрати алуминија	4,69
Лијекови	3,73
Месо	2,73
Дрво	2,29

Извор: Управа за индиректно опорезивање БиХ

Туризам

Туристички промет у Црној Гори остварен у 2010. години у односу на претходну, мјерен бројем остварених ноћења и долазака туриста је у порасту, а захваљујући доброј љетној туристичкој сезони остварени промет је највећи у посљедњих шест година. Највећи број ноћења остварили су туристи из Србије 2.1 милион, затим Русије 1.22 милион и БиХ 0,73 милиона. Процијењени приходи од туризма у 2010. години износе 640 милиона еура.

Црногорски туристи су у 2010. години остварили 4837 долазака у Републику Српску што у односу на претходну годину представља раст од 4,8 %. У исто вријеме остварили су 16 675 ноћења (раст од 18,8% у односу на претходну годину).

6. ОСНИВАЊЕ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА У ЦРНОЈ ГОРИ

Трговачка друштва региструју се у складу са Законом о привредним друштвима (СЛРЦГ бр. 06/2002) и другим позитивним прописима. Облици друштава су:

1. ортачко друштво;
2. командитно друштво;
3. друштво с ограниченом одговорношћу (д.о.о.)
4. дионичко друштво
5. дио страног друштва.

Оснивачки улог за д.о.о. је минимум 1,00 €.

Оснивач друштва може бити физичка или правна особа.

Подаци неопходни за регистрацију трговачког друштва при Централном регистру Привредног суда (ЦРПС) у Подгорици су:

1. име и презиме оснивача (фотокопија личне карте)
2. име и презиме директора (фотокопија личне карте)
3. назив предузећа
4. сједиште
5. основна дјелатност
6. оснивачки улог

Поступак регистрације предузећа обухвата:

- регистрација при Централном регистру Привредног суда у Подгорици - без обзира гдје предузеће има сједиште, регистрација се обавља у ЦРПС у Подгорици
- евидентирање у Заводу за статистику РЦГ
- регистрација у Управи царина РЦГ
- евидентирање пореског броја (ПИБ) и ПДВ броја код Пореске управе РЦГ - регистрација се обавља у подручној служби гдје се налази сједиште предузећа
- отварање рачуна код једне од пословних банака.

Поред ових институција у којима се обавља регистрација предузећа, зависно од врсте дјелатности, потребно је прибавити одговарајуће дозволе и сагласности од надлежних општинских служби.

Деталње информације налазе се у [Закону о привредним друштвима](#). (СЛРЦГ бр. 06/ 2002)

7. ЧЛАНСТВО У МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Црна Гора је, као чланица свих релевантних међународних организација и финансијских институција већ постигла значајан корак у интеграцијама. Активно учешће Црне Горе у раду међународних организација повезано је с припремом и напретком према чланству у ЕУ и НАТО.

Кроз активности у међународним организацијама, Црна Гора штити и промовише своје интересе, учествују у дефинисању глобалних политичких токова и заједно са земљама региона и ширег окружења афирмише сарадњу и заједнички наступ на широј међународној сцени.

Црна Гора је чланица многобројних свјетских и регионалних организација и асоцијација.

Најзначајније су:

Европска банка за обнову и развој ЕБРД
www.ebrd.com

Међународни монетарни фонд –ИМФ
www.imf.org

Централно-европска слободна трговинска асоцијација ЦЕФТА
www.cefta2006.com

8. БАНКАРСКИ И ФИНАНСИЈСКИ СЕКТОР

Укупни капитал црногорских банака је на крају 2010. године износио 310,9 милиона еура. У односу на крај 2009. године, капитал се смањио за 20,8 милиона еура односно 6,3%. На смањење капитала утицао је негативан финансијски резултат банака, који је анулирао ефекте реализованих докапитализација током 2010. године.

Ефекти и негативне посљедице глобалне финансијске и економске кризе у претходне двије године одразили су се озбиљно и у великој мјери на финансијски систем у Црној Гори.

Укупни депозити банака на крају 2010. године износили су 1.789,8 милиона еура, и у односу на претходну годину смањени су за 1,91%.

Говорећи о ризицима у црногорском банкарском систему, кредитни ризик је доминант над осталим типовима ризика. Током 2010. године извршене су потребне докапитализације банака, тако да је повећана солвентност банкарског сектора и његова отпорност на негативне утицаје.

Домаћи платни промет у Црној Гори обухвата међубанкарски платни промет (безготовински) који се обавља између учесника у РТГС-у и ДНС-у Централне банке Црне Горе, и интерни платни

промет (безготовински и готовински) – који се обавља између клијената који имају отворене рачуне код исте банке.

Међубанкарски платни систем (МПС), чији је власник и оператер Централна банка Црне Горе, представља окосницу платног система у Црној Гори са којом су повезане све друге платне инфраструктуре.

У Централној банци Црне Горе од 2008. године послује кредитни регистар. Његов основни циљ јесте да се сакупљају подаци о кредитима одобреним грађанима и привреди, а уједно пруже информације којима се доприноси бољој процјени и бољем управљању кредитним ризиком у банкама.

Током 2010. године, на црногорским берзама, остварено је 54,8 милиона еура промета, кроз 19,8 хиљада трансакција. У поређењу са 2009. годином промет је опао за 86,5% или 351 милион еура, док је број склопљених послова опао за 66,3%.

Попис банака

- Црногорска комерцијална банка АД Подгорица
- Хипотекарна банка АД Подгорица
- Подгоричка банка Societe Generale Group АД Подгорица
- Инвест банка Монтенегро АД Подгорица
- Прва банка Црне Горе АД Подгорица основана 1901. године
- ЕРСТЕ Банк АД Подгорица
- Атлас банка АД Подгорица
- НЛБ Монтенегробанка АД Подгорица
- Комерцијална банка АД Будва
- Нуро Alpe-Adria Bank АД Подгорица
- First Financial bank АД Подгорица

Сви законски акти везани за пословање банака у Републици Црној Гори доступни су на: www.cb-cg.org

9. РАДНО ПРАВО И ЗАПОШЉАВАЊЕ

Запошљавање и рад странаца у Црној Гори регулисан је сљедећим законима и подзаконским актима:

- Закон о запошљавању и раду странаца ("Сл. лист ЦГ", бр. 22/08)
- Закон о странцима ("Сл. лист ЦГ", бр. 82/08)
- Закон о измјенама и допунама Закона о административним таксама ("Сл. лист ЦГ", бр.77/08)

- Уредба о критеријумима и поступку за утврђивање броја радних дозвола за странце ("Сл. лист ЦГ", бр. 69/08)
- Одлука о утврђивању броја радних дозвола за странце за 2009. годину ("Сл. лист ЦГ", бр. 70/08)
- Правилник о начину издавања радне дозволе за странце ("Сл. лист ЦГ", бр. 81/08)
- Правилник о поступку пријаве почетка и престанка рада странаца ("Сл. лист ЦГ", бр. 81/08)

Основни услови за запошљавање и рад странаца

Странац се може запослити, односно радити у Црној Гори, под условом да:

- Има радну дозволу
- Има одобрење за стално настањење, односно одобрење за привремени боравак,
- Да је закључио уговор о раду, односно грађанско-правни уговор и
- Да је обвезник за пријављивање рада пријавио рад странца у складу са Законом,

1. **Лична радна дозвола** - може се издати странцу: коме је одобрено стално настањење, избјеглици, односно лицу којем је одобрена додатна заштита.

Лична радна дозвола издаје се на неодређено вријеме. Изузетно, за странца којем је одобрена додатна заштита ова дозвола се издаје на период до једне године.

2. **Дозвола за запошљавање** - издаје се послодавцу који закључује уговор о раду са странцем, за обављање послова утврђених актом о систематизацији радних мјеста (мјеста за чијим обављањем постоји стална потреба послодавца).

Ова дозвола издаје се на захтјев послодавца.

Дозвола за запошљавање се издаје на период од једне године.

Дозвола за запошљавање након истека важности може се продужити најдуже до двије године.

3. **Дозвола за рад за прекограничне услуге** - издаје се на основу уговора између страног привредног друштва и правног лица са сједиштем у Црној Гори, за кога се врше услуге.

Дозвола за рад за прекограничне услуге издаје се на захтјев правног лица са сједиштем у Црној Гори.

Ова дозвола може се издавати више пута, али не дуже од три мјесеца у календарској години.

Изузетно кад је вршење услуга од посебног интереса за Црну Гору, дозвола се може издати на дужи период, али не дуже од једне године.

4. **Дозвола за рад за кретање лица унутар страног привредног друштва**- издаје се странцу запосленом у страном привредном друштву, за рад у организационој јединици тог друштва, регистрованој у Црној Гори.

Странци који се могу упутити су: руководиоци, менаџери и специјалисти.

Дозвола за рад за упућеног странца издаје се на захтјев организационе јединице страног привредног друштва регистроване у Црној Гори.

Ова дозвола се може издати на период који не може бити дужи од једне године.

Изузетно, ако се послови које обавља упућени странац не могу завршити за вријеме на које је дозвола издата, дозвола за рад се може продужити најдуже од двије године.

5. **Дозвола за рад за додатно оспособљавање и усавршавање** - издаје се на основу уговора о додатном оспособљавању и усавршавању, закљученог између правног лица са сједиштем у Црној Гори и страног привредног друштва који су власнички или пословно повезани.

Дозвола за рад за додатно оспособљавање и усавршавање странцу може се издати на захтјев правног лица са сједиштем у Црној Гори.

Ова дозвола се издаје на период који не може бити дужи од једне године.

6. **Дозвола за рад за пружање уговорних услуга** –издаје се на основу посебног уговора закљученог између привредног друштва, односно странца и правног лица у Црној Гори, о обављању уговорне услуге, када се захтијева специјалистичко знање пружаоца уговорне услуге.

Ова дозвола се издаје на захтјев правног лица из Црне Горе и може се издати на период трајања уговора, али не дуже од једне године.

10. ПОСЛОВНИ ОБИЧАЈИ У ЦРНОЈ ГОРИ

10.1. Сајмови

У Црној Гори сви релевантни сајмови одржавају се у склопу Јадранског сајма у Будви. За све додатне информације погледати: www.jadranskisajam.org

10.2. Празници и нерадни дани

01. јануар - Нова година

07. јануар – православни Божић

01. мај - Међународни празник рада

27. мај – Дан независности Црне Горе

13. јули – Дан државности Црне Горе

Вјерски празници

Божић, Ускрс и Бајрам.

Сви празници у Црној Гори празнују се два дана, а нерадни дани су и главни вјерски празници.

10.3. Радно вријеме

Радно вријеме продавница је 09.00-21.00. Продавнице прехранбених производа раде 06.00-21.00. У туристичким мјестима за вријеме љетње туристичке сезоне све продавнице отворене су до 24 часа.

11. ОСТАЛЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

11.1. Стандардизација

Детаљније информације о стандардима у примјени у Црној Гори доступне су на web страници www.isme.me

Институт за стандардизацију Црне Горе

VII Омладинске бр. 28

81000 Подгорица

Телефони: +382 20 227 108

+382 20 227 123

Факс: +382 20 227 138

11.2. Заштита интелектуалног власништва

Детаљније информације о заштити интелектуалног власништва у Црној Гори доступне су на web страници www.ziscg.me

Завод за интелектуалну својину Црне Горе

Римски трг 46

81000 Подгорица

Тел: +382 20 234 591

11.3. Међународни тендери и јавне набавке

Систем јавних набавки у Црној Гори, успостављен је Законом о јавним набавкама („Службени лист РЦГ“, бр. 46/06).

Подзаконски прописи и стандардни формулари и обрасци донијети на основу Закона о јавним набавкама, су:

- Правилник о облику, садржини и начину издавања исправе којом се обезбјеђује уредно плаћање из јавних набавки,
- Правилник о методологији исказивања критеријума у одговарајући број бодова, начину и поступку оцјене и упоређивања понуда.

Надлежности у области јавних набавки врше Дирекција за јавне набавке, Министарство финансија као ресорно за област јавних набавки и Комисија за контролу поступка јавних набавки у области заштите права.

Више информација о јавним набавкама у Црној Гори можете пронаћи на web страници Дирекција за јавне набавке www.djn.gov

12. КОНТАКТИ

Пореска Управа: www.poreskauprava.gov.me

Завод за статистику Црне Горе: www.monstat.org

Централна банка Црне Горе: www.cb-mn.org

Привредна Комора Црне Горе: www.pkcg.or

Министарство финансија: www.mf.gov.me

Агенција за промоцију страних улагања: www.mipa.co.me

Завод за запошљавање Црне Горе: www.zzcg.org

Удружење послодаваца Црне Горе: www.poslodavci.org

Амбасада БиХ у ЦРНОЈ ГОРИ

Атинска 58, 81000 Подгорица

Тел: + (382 20) 618 105

+ (382 20) 618 106

Факс: + (382 20) 618 016

Амбасада ЦРНЕ ГОРЕ у БиХ

Талировића 4, 71000 Сарајево

Тел: +387 33 239 925

+387 33 239 927

Факс: +387 33 239 928